

Seat No	
------------	--

MA (Political Science) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: Oct/Nov.-2023

**Political Science (Optional) Paper-I
MEPOL09101: Foreign Policy of India**

Day and Date: Wednesday, 20/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 In which year was the World Trade Organization established ?
A) 1978 B) 1995 C) 1964 D) 2001
- 2 Which party system are in India ?
A) Bi-Party B) Multi Party System C) One Party D) None of this
- 3 Which of China's policies has led to conflicts in international relations ?
A) Expansionism B) terrorist C) Trade D) None of this
- 4 Who formulated the Gujral Doctrine ?
A) P. V. Narasinhara B) Indira Gandh C) Indrakumar Gujral D) H. D. DeveGaudauda
- 5 In which year did the nuclear deal between India and US take place ?
A) 2000 B) 1991 C) 2010 D) 2008
- 6 During the tenure of which Prime Minister did bus service between India and Pakistan started ?
A) Manmohan Singh B) Atal Bihari Vajpayee C) Indira Gandhi D) P. V. Narsehra
- 7 Michael Gorbachev was the president of which country ?
A) Soviet Russia B) Bangladesh C) Shri Lanka D) Nepal
- 8 What is aim of India's Atomic Energy Program ?
A) For friends B) For war C) Power generation D) None of this
- 9 Which of the following is an example of a non-conventional energy source ?
A) Wind B) Coal C) Petroleum D) Natural gas
- 10 Rajiv Gandhi was assassinated by which of the following terrorist groups ?
A) Jaish-A-Mohammed B) Tamil terrorist group C) Al - kayda D) Lashkar-A-Toiba
- 11 Which of the following is a specially trained branch of the Indian Army which has been operational since 1984 ?
A) National Security Force B) Targeting Mission C) National Investigation Agency D) Kroba Battalion

- 12 What is India's foreign secret spy system ?
A) National Investigation Agency B) RAW C) ISI D) IB
- 13 Which factor of the country has to be considered while determining the foreign policy ?
A) Bigotry B) Ethnicity C) Population D) Regionalism
- 14 What is the main purpose of foreign policy ?
A) Conflict B) national interest C) power D) None of this
- 15 After completion of 2014, following Indian Foreign policy did the first place ?
A) Africa nations B) Europe nations C) South Asian nations D) None of this

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 India's Non - Aligned policy
- 2 Objectives of the World Trade Organization
- 3 Foreign Policy of India after 1991
- 4 Intelligence system

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Briefly explain India's foreign policy after the Cold War.
- 2 Explain leadership as a determining factor in Indian foreign policy.
- 3 Explain India-China relations in the post-Cold War era.
- 4 Briefly explain the types of energy.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain India-US relations after 1991 in detail.
 - 2 Explain effect of COVID19 pandemic on various elements in India
-

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 जागतिक व्यापार संघटना स्थापना कोणत्या वर्षी झाली ?
अ) १९७८ ब) १९९५ क) १९६४ ड) २००१
- 2 भारतात कोणती पक्ष पद्धती अस्तिवात आहे ?
अ) द्वीपक्ष ब) बहुपक्ष क) एकपक्ष ड) यापैकी नाही
- 3 चीनच्या कोणत्या धोरणामुळे आंतरराष्ट्रीय संबंधामध्ये संघर्ष निर्माण झाले ?
अ) विस्तारवाद ब) दहशतवाद क) व्यापार ड) यापैकी नाही
- 4 गुजराल सिद्धांत कोणी मांडला ?
अ) पी. व्ही. नरसिंहराव ब) इंदिरा गांधी क) इंद्रकुमार गुजराल ड) एच. डी. देवेगौडा
- 5 भारत व अमेरिका या दोन देशांच्या दरम्यान अणुकरार कोणत्या साली झाला ?
अ) २००० ब) १९९१ क) २०१० ड) २००८
- 6 भारत व पाकिस्तान या दोन देशादरम्यान बससेवा कोणत्या पंतप्रधानांच्या कार्यकाळात सुरु झाली ?
अ) मनमोहन सिंग ब) अटलबिहारी वाजपेयी क) इंदिरा गांधी ड) पी. व्ही. नरसिंहराव
- 7 मिखाईल गोर्बाचेव्ह हे कोणत्या देशाचे अध्यक्ष होते ?
अ) सोविएत रशिया ब) बांगलादेश क) श्रीलंका ड) नेपाल
- 8 भारताचा अणुउर्जेचा कार्यक्रम कश्यासाठी आहे ?
अ) मित्रांसाठी ब) युद्धासाठी क) ऊर्जा निर्मिती ड) यापैकी नाही
- 9 खालीलपैकी कोणते अपारंपारिक ऊर्जा स्रोताचे उदाहरण आहे ?
अ) वारा ब) कोळसा क) पेट्रोलियम ड) नैसर्गिक वायू
- 10 राजीव गांधीची हत्या खालीलपैकी कोणत्या दहशतवादी गटाने केली ?
अ) जैश - ए- मोहम्मद ब) तामिळ दहशतवादी गट क) अल - कायदा ड) लष्कर - ए- तोयबा
- 11 खालीलपैकी १९८४ पासून कार्यरत असणारी भारतीय लष्करी विशेष प्रशिक्षित शाखा कोणती आहे ?
अ) राष्ट्रीय सुरक्षा दल ब) लक्ष्यभेदी अभियान क) राष्ट्रीय तपास यंत्रणा ड) क्रोबा बटालियन
- 12 भारताची परराष्ट्र गुप्त हेरगिरी करणारी भारताची यंत्रणा कोणती आहे .
अ) राष्ट्रीय तपास यंत्रणा ब) रॉ क) आयएसआय ड) आयबी
- 13 परराष्ट्र धोरण निर्धारित करताना देशातील कोणत्या घटकाचा विचार करावा लागतो ?
अ) धर्माधता ब) जातीयता क) लोकसंख्या ड) प्रादेशिकता
- 14 परराष्ट्र धोरणाचा मुख्य हेतू कोणता असतो ?
अ) संघर्ष ब) राष्ट्रहित क) सत्ता ड) यापैकी नाही
- 15 २०१४ ला सत्तांतर झाल्यानंतर भारतीय परराष्ट्र धोरणात कोणत्या राष्ट्रांना सर्वप्रथम स्थान दिले ?
अ) आफ्रिका खंडातील राष्ट्रांना ब) युरोप खंडातील राष्ट्रांना क) दक्षिण आशियाई राष्ट्रांना ड) यापैकी नाही

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 भारताचे अलिप्तवादी धोरण
- 2 जागतिक व्यापार संघटनेची उद्दिष्टे
- 3 १९९१ नंतरचे भारताचे परराष्ट्र धोरण
- 4 गुप्तचर यंत्रणा

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 शीतयुद्धोत्तर भारताचे परराष्ट्र धोरण थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 2 नेतृत्व हा भारतीय परराष्ट्र धोरणाचा निर्धारक घटक स्पष्ट करा.
- 3 शीतयुद्धोत्तर काळातील भारत आणि चीन संबंध स्पष्ट करा.
- 4 ऊर्जेचे प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 १९९१ नंतरचे भारत अमेरिका संबंध सविस्तर स्पष्ट करा.
- 2 कोविड 19 या जागतिक महामारीचे भारतामधील विविध घटकावरील झालेले परिणाम स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

MA (Political Science) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: Oct/Nov.-2023
Political Science (Optional) Paper-I
MEPOL09101: Foreign Policy of India

Day and Date: Wednesday, 20/12/2023
Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 जागतिक व्यापार संघटना स्थापना कोणत्या वर्षी झाली ?
अ) १९७८ ब) १९९५ क) १९६४ ड) २००१
Option 2
- 2 भारतात कोणती पक्ष पद्धती अस्तिवात आहे ?
अ) द्वीपक्ष ब) बहुपक्ष क) एकपक्ष ड) यापैकी नाही
Option 2
- 3 चीनच्या कोणत्या धोरणामुळे आंतरराष्ट्रीय संबंधामध्ये संघर्ष निर्माण झाले ?
अ) विस्तारवाद ब) दहशतवाद क) व्यापार ड) यापैकी नाही
Option 1
- 4 गुजराल सिद्धांत कोणी मांडला ?
अ) पी. व्ही. नरसिंहराव ब) इंदिरा गांधी क) इंद्रकुमार गुजराल ड) एच. डी. देवेगौडा
Option 3
- 5 भारत व अमेरिका या दोन देशांच्या दरम्यान अणुकरार कोणत्या साली झाला ?
अ) २००० ब) १९९१ क) २०१० ड) २००८
Option 4
- 6 भारत व पाकिस्तान या दोन देशादरम्यान बससेवा कोणत्या पंतप्रधानांच्या कार्यकाळात सुरु झाली ?
अ) मनमोहन सिंग ब) अटलबिहारी वाजपेयी क) इंदिरा गांधी ड) पी. व्ही. नरसिंहराव
Option 2
- 7 मिखाईल गोर्बाचेव्ह हे कोणत्या देशाचे अध्यक्ष होते ?
अ) सोविएत रशिया ब) बांगलादेश क) श्रीलंका ड) नेपाल
Option 1
- 8 भारताचा अणुउर्जेचा कार्यक्रम कश्यासाठी आहे ?
अ) मित्रांसाठी ब) युद्धासाठी क) ऊर्जानिर्मिती ड) यापैकी नाही
Option 3
- 9 खालीलपैकी कोणते अपारंपारिक ऊर्जा स्रोताचे उदाहरण आहे ?
अ) वारा ब) कोळसा क) पेट्रोलियम ड) नैसर्गिक वायू
Option 1
- 10 राजीव गांधीची हत्या खालीलपैकी कोणत्या दहशतवादी गटाने केली ?
अ) जैश – ए- मोहम्मद ब) तामिळ दहशतवादी गट क) अल - कायदा ड) लष्कर – ए- तोयबा
Option 2
- 11 खालीलपैकी १९८४ पासून कार्यरत असणारी भारतीय लष्करी विशेष प्रशिक्षित शाखा कोणती आहे ?
अ) राष्ट्रीय सुरक्षा दल ब) लक्ष्यभेदी अभियान क) राष्ट्रीय तपास यंत्रणा ड) क्रोबा बटालियन
Option 1

12 भारताची परराष्ट्र गुप्त हेरगिरी करणारी भारताची यंत्रणा कोणती आहे .

अ) राष्ट्रीय तपास यंत्रणा ब) रॉ क) आयएसआय ड) आयबी

Option 2

13 परराष्ट्र धोरण निर्धारित करताना देशातील कोणत्या घटकाचा विचार करावा लागतो ?

अ) धर्माधता ब) जातीयता क) लोकसंख्या ड) प्रादेशिकता

Option 3

14 परराष्ट्र धोरणाचा मुख्य हेतू कोणता असतो ?

अ) संघर्ष ब) राष्ट्रहित क) सत्ता ड) यापैकी नाही

Option 2

15 २०१४ ला सत्तांतर झाल्यानंतर भारतीय परराष्ट्र धोरणात कोणत्या राष्ट्रांना सर्वप्रथम स्थान दिले ?

अ) आफ्रिका खंडातील राष्ट्रांना ब) युरोप खंडातील राष्ट्रांना क) दक्षिण आशियाई राष्ट्रांना ड) यापैकी नाही

Option 3

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 भारताचे अलिप्तवादी धोरण

Ans:

2 जागतिक व्यापार संघटनेची उद्दिष्टे

Ans:

3 १९९१ नंतरचे भारताचे परराष्ट्र धोरण

Ans:

4 गुप्तचर यंत्रणा

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 शीतयुद्धोत्तर भारताचे परराष्ट्र धोरण थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

2 नेतृत्व हा भारतीय परराष्ट्र धोरणाचा निर्धारक घटक स्पष्ट करा.

Ans:

3 शीतयुद्धोत्तर काळातील भारत आणि चीन संबंध स्पष्ट करा.

Ans:

4 ऊर्जेचे प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 १९९१ नंतरचे भारत अमेरिका संबंध सविस्तर स्पष्ट करा.

Ans:

2 कोविड 19 या जागतिक महामारीचे भारतामधील विविध घटकावरील झालेले परिणाम स्पष्ट करा.

Ans:
